

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 29. września 1897.

Treść: № 221. Rozporządzenie, dotyczące się należytości świadków i znawców w sprawach cywilnych.

221.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 17. września 1897, tyczące się należytości świadków i znawców w sprawach cywilnych.

Na zasadzie artykułu LV. ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną (ustawy z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 112), rozporządza się w przedmiocie wykonania §§. 346, 347 i 365 Procedury cywilnej (ustawy z dnia 1. sierpnia 1895, Dz. u. p. Nr. 113) co następuje:

I. Prawo do należytości świadków i znawców.

§. 1.

Świadkowie i znawcy przesłuchiwani w sprawach spornych cywilnych mają prawo do należytości świadków i znawców stosownie do postanowień §§. 346, 347 i 365 Procedury cywilnej, przepisów niniejszego rozporządzenia i taryf należytości przez sądy krajowe wyższe wydanych a przez Ministerstwo sprawiedliwości zatwierdzonych.

Prawo to służy świadkowi i znawcy także w tym razie, jeżeli stanął do przeprowadzenia dowodu, lecz nie z jego winy nie został przesłuchany lub wywód oględzin nie został spisany lub wydanie opinii nie przyszło do skutku.

§. 2.

Z roszczeniem do należytości świadków lub znawców zgłosić się należy do sądu ustnie lub piśmiennie pod utratą prawa do należytości w przeciągu 24 godzin po skończeniu się przesłuchania

lub po oddaniu opinii piśmiennej (§§ 346 i 367 Procedury cywilnej).

Jeżeli świadkowi lub znawcy służy prawo do należytości świadków lub znawców, pomimo iż nie odbyło się przeprowadzenie dowodu (§. 1, ustęp 2) z roszczeniem tem zgłosić się należy najpóźniej, nazajutrz po audyencji wyznaczonej na przesłuchanie, spisanie wyvodu oględzin lub wydanie opinii.

Do próśb piśmiennych nie jest potrzebny podpis adwokata.

II. Należytości świadków.

Koszta podróży.

§. 3.

Tytułem kosztów podróży (§. 346 Procedury cywilnej) należy zwrócić to, co świadek musiał wydać, ażeby przybyć do miejsca przesłuchania i odjechać z powrotem.

§. 4.

Jeżeli przesłuchanie odbywa się w miejscu za mieszkania lub pobytu świadka, w takim razie bez względu na odległość jego mieszkania od domu sądowego lub od miejsca, w którym w ogóle odbywa się przesłuchanie, zwrócić mu należy koszta woźby zbiorowej jaka jest do rozporządzenia, np. kolei parowej, elektrycznej, konnej, omnibusu, parostatku itp.

Koszta powozu zwracać należy tylko w tym razie, jeżeli nie można było korzystać z woźby zbiorowej a nadto:

1. odległość mieszkania świadka od domu sądowego lub od miejsca, w którym w ogóle przesłuchanie ma się odbyć, wynosi więcej niż cztery kilometry, lub

2. odległość była wprawdzie mniejsza, ale świadek musiał koniecznie jechać z powodu stosunków osobistych (późnego wieku, kalectwa, choroby, słabości) lub z powodu okoliczności zewnętrznych (niepogody, nagłości, złej drogi).

§. 5.

Jeżeli świadek przesłuchiwany jest nie w miejscu swego zamieszkania lub pobytu, lecz w innym, natenczas, bez względu na odległość obu miejsc, zwrócić mu należy koszta woźby zbiorowej (§. 4, ustęp 1) jaka jest do rozporządzenia lub koszta podróży pocztą.

Jeżeli nie można użyć woźby zbiorowej żadnego z wymienionych rodzajów, świadkowi należy się wynagrodzenie za podróż tylko w takim razie, jeżeli miejsce przesłuchania leży dalej niż o sześć kilometrów od miejsca jego zamieszkania lub pobytu, albo jest wprawdzie mniejsza, lecz świadek musiał koniecznie jechać z powodu stosunków osobistych lub z powodu okoliczności zewnętrznych (§. 4, l. 2).

Tytułem wynagrodzenia za podróż zwraca się koszta użytego powozu.

§. 6.

O ile według powyższych postanowień koszta podróży mają być zwracane, należy zwracać w razie użycia woźby zbiorowej (§. 4, ustęp 1) lub poczty nie więcej, jak wynoszą koszta użycia takiej woźby. W przypadku tym przyznawać należy jezdne wyższe aniżeli najniższej klasy tylko w tym razie, jeżeli osoby tego star owiska zwykły w ogóle używać tej wyższej klasy.

§. 7.

Tytułem kosztów powozu (§§. 4, ustęp 2, i 5, ustęp 2) przyznać należy koszta wozu zwykle w miejscu używanego według cen miejscowych.

Jeżeli są do rozporządzenia wozy rozmaitych rodzajów, zwracać należy koszta użycia tego wozu, którego stosownie do zachodzących okoliczności można było użyć z mniejszymi kosztami.

Jeżeli kilku świadków przyjechało razem tym samym wozem, lub jeżeli mogli bez niedogodności użyć tego samego wozu, przyznać należy każdemu świadkowi tylko taką część kosztów woźby jaka na niego przypada.

§. 8.

Jeżeli stosownie do postanowień powyższych nie można policzyć kosztów woźby zbiorowej, poczty lub powozu, wynagrodzenie z powodu odhycia drogi

pieszo lub na welocepedzie nie może być przyznane.

Natomiast stosownie do jakości drogi i stanu pogody można przyznać świadkowi tytułem wynagrodzenia za poniewierkę odzieży i obuwia, tudzież welocepedu, kwotę 20 c. aż do 1 zł., jeżeli zaś przestrzeń przebyta tam i napowrót wynosi najmniej 15 kilometrów, dalszą kwotę od 30 c. aż do 1 zł. na pokrycie kosztów obiadów, jakich w drodze tam i napowrót potrzebował.

§. 9.

Jeżeli stosownie do jakości drogi lub zwyczaju miejscowego świadek odbył podróż na zwierzęciu wierzchowem (na koniu, na mule itp.), natenczas zamiast kosztów wozu, zwraca się mu cenę miejscową za użycie zwierzęcia wierzchowego.

Koszta pobytu (wyżywne i noclegowe).

§. 10.

Wynagrodzenie kosztów pobytu w miejscu przesłuchania przyznać należy w takim razie, jeżeli świadek w skutek przebywania poza miejscem swego zamieszkania lub pobytu musiał ponieść wydatek nie pokryty ani przyznaniem kosztami podróży ani wynagrodzeniem za stratę czasu.

We własnym miejscu zamieszkania lub pobytu nie należy nigdy wynagradzać świadkowi kosztów pobytu.

Tytułem kosztów pobytu przyznawać należy zwyczajnie tylko wydatek poniesiony na zapłacenie za obiady (bez śniadania i wieszery), które świadek musiał z powodu wezwania i przesłuchania spożyć za domem.

Lecz jeżeli świadek musi nocować w miejscu przesłuchania lub w drodze, przyznać mu należy oprócz tego należytość za nocleg (noclegowe z wydatkiem na wieszery i śniadanie).

Wynagrodzenie kosztów pobytu i noclegu oznaczać należy podług taryfy.

Wynagrodzenie straty czasu.

§. 11.

Wynagrodzenia za stratę czasu może świadek żądać tylko w tym razie, jeżeli przez stratę czasu, który był potrzebny na jego przesłuchanie, poniósł w swoim codziennym zarobku dotkliwy uszczerbek (§. 346 Procedury cywilnej). W przypadku tym liczyć należy nie tylko czas przesłuchania, lecz cały

czas stracony od opuszczenia mieszkania lub miejsca pracy aż do powrotu a nadto uwzględnić należy kiedy świadek może po powrocie na nowo pracę rozpocząć.

§. 12.

Jeżeli świadek z powodu swego przesłuchania ma zapłacić zastępcę lub jeżeli potrącają mu jakąś kwotę ze zarobku, te kwoty przyznać mu należy jako wynagrodzenie za stratę czasu.

W innych przypadkach wynagrodzenie za stratę czasu płaci się podług ilości dni lub półdni. Jeżeli świadek wykaże np. kartką płatniczą itp. ile wynosił poniesiony przezeń uszczerbek w zarobku, zapłacić mu należy zawsze całkowitą kwotę tego uszczerbku. W przeciwnym razie wynagrodzenie za stratę czasu płaci się podług taryfy.

§. 13.

Od osób utrzymujących się z zarobku dziennego, tygodniowego lub od sztuki, z pospolitej pracy ręcznej, z pracy rzemieślniczej lub pomniejszego przemysłu, tudzież od znajdujących się w takich samych stosunkach jak te osoby, np. od kobiet i dzieci pracujących koło gospodarstwa lub biorących udział w zatrudnieniu i rzemiośle męża lub ojca, jakoteż od obnośców nie należy zwyczajnie żądać poświadczenia co do uszczerbku w zarobku poniesionego przez przesłuchanie.

Zresztą dopuszczalność wynagrodzenia za stratę czasu oceniać należy podług stanowiska i stosunków majątkowych świadka, jakoteż podług jego regularnego zarobkowania. Jeżeli już stosunki zawodowe i zarobkowe nie dostarczają w tym względzie pewnych i sądowi znanych wskazówek, świadek żądający wynagrodzenia za stratę czasu, winien złożyć poświadczenie co do swego regularnego zarobku i co do kwoty poniesionego w nim uszczerbku.

Postanowienia wspólne co do kosztów podróży i pobytu tudzież wynagrodzenia za stratę czasu.

§. 14.

Jeżeli świadek z powodu młodocianego wieku lub ułomności fizycznej potrzebuje towarzysza, należytości świadków, zapłacić się mające w tym szczególnym przypadku, przyznać należy obydwom.

§. 15.

Wymierzając należytości podług taryfy, naznacza się takowe zwyczajnie według najniższych stóp. Ponad te stopy wolno posunąć się tylko w takim

razie, jeżeli wymagają tego okoliczności szczególnego przypadku. Najwyższe stopy można wyznaczać tylko wyjątkowo.

Gdy na poszczególnym przypadku, ze względu na stosunki miejscowe i osobę świadka nawet najniższe stopy okazywały się oczywiście za wielkimi można wymierzyć jeszcze mniejszą należytość.

§. 16.

Gdy na świadków wzywa się osoby z okręgu w którym obowiązuje nie taka sama taryfa jak w miejscu przesłuchania, wynagrodzenie za stratę czasu według taryfy oznaczyć się mające, wymierzyć należy podług wyboru tych osób, albo na podstawie taryfy miejsca przesłuchania, albo na podstawie taryfy miejsca zamieszkania lub pobytu świadka. Koszta pobytu przyznać należy według taryfy miejsca przesłuchania lub według taryfy tych miejsc w których świadek obiadował lub nocował.

§. 17.

Też same należytości co w postępowaniu karnem przyznawać należy osobom niżej wymienionym w razie wezwania ich na świadków w sprawach cywilnych:

1. wojskowym tudzież oficerom, którzy im towarzyszą (rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 24. lutego 1854, Dz. u. p. Nr. 52, rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 22. września 1863, l. 8524 i z dnia 6. grudnia 1870, l. 14026;

2. szeregowcom żandarmeryi a mianowicie wachmistrzowi i niższym stopniom (przepis o należytościach dla c. k. żandarmeryi Najwyższem postanowieniem z dnia 25. marca 1897 zatwierdzony a rozporządzeniem okólnikowem c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 10. kwietnia 1897 Nr. 8736/1298 III ogłoszony;

3. osobom od Straży skarbowej a mianowicie respicyentowi i niższym stopniom (rozporządzenie Ministerstw sprawiedliwości i skarbu tudzież wyższej komendy armii z dnia 7. lipca 1859, Dz. u. p. Nr. 135);

4. osobom od c. k. Straży bezpieczeństwa w Wiedniu (rozporządzenie Ministerstw sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu z dnia 6. grudnia 1871, Dz. u. p. Nr. 141).

§. 18.

Urzednicy i słudzy rządowi, gdy są wzywani na świadków, mają prawo tylko do kosztów podróży i pobytu, które oznaczają się według §§. 4 aż do 10 niniejszego rozporządzenia, nie mają zaś prawa do normalnych kosztów podróży i dyet ani do wynagrodzenia za stratę czasu.

§. 19.

Adwokaci i notaryusze, tudzież kandydaci na adwokatów i notaryuszów, wezwani na świadków, nie mają prawa do kosztów podróży i należności za odległość ustanowionych w taryfie adwokackiej lub notaryalnej ani też do czesnego za czas, ustanowionego w taryfie notaryalnej. Koszta podróży i pobytu zwracać im należy według przepisów niniejszego rozporządzenia jak innym świadkom. Podobnie, czy osobom tym ma być przyznane wynagrodzenie za stratę czasu i w jakiej kwocie, oceniać należy jedynie według postanowień §§. 11 aż do 13 niniejszego rozporządzenia.

Taryfy.

§. 20.

Taryfę zwrotu kosztów pobytu, jakoteż taryfę wynagrodzenia za stratę czasu, ustanowić ma sąd krajowy wyższy. Sąd krajowy wyższy może stosownie do szczególnych stosunków swego okręgu zaprowadzić jednakowe taryfy we wszystkich podlegających mu sądach albo też ustanowić osobne taryfy dla sądów w okręgach poszczególnych sądów obwodowych lub krajowych albo tylko dla miejsc, w których znajduje się siedziba trybunału. Z wyjątkiem tego ostatniego przypadku nie mogą istnieć rozmaite taryfy w okręgu tego samego sądu obwodowego lub krajowego.

Gdy ustanowione taryfy zostaną przez Ministerstwo sprawiedliwości zatwierdzone, sąd krajowy wyższy winien zakomunikować je sądom, w których mają obowiązywać.

Taryfy poddawać należy co jakiś czas rewizji, o ile to jest potrzebne; taryfy zrewidowane trzeba podobnie przed ogłoszeniem posłać Ministerstwu sprawiedliwości do zatwierdzenia.

§. 21.

Wynagrodzenie kosztów wyżywienia i noclegowego podać należy w taryfach wynagrodzenia kosztów pobytu oddzielnie a to według następujących grup:

1. robotnicy rolni i leśni, robotnicy przemysłowi, robotnicy w przedsiębiorstwach górniczych, wyrobnicy, posługacze publiczni, słudzy (dziewki i parobcy), stróże leśni i polowi, o ile nie są sługami rządowymi, rękodzielnicy, obnoścy, agenci, komisanci podróżujący, którzy pobierają prowizję, subjekci handlowi, gospodarze wiejscy posiadający małe grunta, dzierżawcy małych gruntów wiejskich i przedsiębiorcy małych zakładów przemysłowych, którzy sami są czynni w gospodarstwie wiejskiem lub w wykonywaniu przemysłu;

2. gospodarze rolni i leśni posiadający większe grunta, dzierżawcy takich posiadłości grunto-

wych, przedsiębiorcy zakładów handlowych i przemysłowych średniej wielkości, osoby z wykształceniem kupieckim lub przemysłem zatrudnione przy kierownictwie przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, buchhalterowie, leśnicy;

3. osoby stanu nauczycielskiego w szkołach ludowych i wydziałowych, chirurdzy i weterynarze, osoby z wykształceniem nabytem w szkołach średnich i osoby na podobnym stanowisku towarzyskiem;

4. budownicy, wielcy przemysłowcy, posiadacze wielkich majątków ziemskich, literaci i artyści, osoby z wykształceniem uniwersyteckim i osoby na podobnym stanowisku towarzyskiem.

§. 22.

Wynagrodzenie za stratę czasu ustąpiować należy w taryfach według następujących grup zarobkowania:

1. robotnicy bez wykształcenia przygotowawczego przemysłowego lub zawodowego, żyjący z zarobku dziennego, od sztuki, lub tygodniowego, wyrobnicy, posługacze publiczni, służący (dziewki i parobcy), stróże leśni i polowi, o ile nie są sługami rządowymi, gospodarze wiejscy, posiadający małe grunta i zmuszeni zarabiać pobocznie na swoje utrzymanie lub utrzymujący się z tego co sobie wymówili przy odstąpieniu gruntu;

4. robotnicy w przedsiębiorstwach górniczych i robotnicy z wykształceniem przygotowawczym przemysłowym lub zawodowym, żyjący z zarobku dziennego, od sztuki lub tygodniowego;

3. rękodzielnicy i drobni przemysłowcy, którzy sami są czynni w swoim przemyśle, obnoścy, agenci, komisanci podróżujący, którzy pobierają prowizję, subjekci handlowi i osoby, których zarobek nie przechodzi podobnych granic;

4. właściciele i dzierżawcy gospodarstw wiejskich, z których intrata zapewnia im całkowite utrzymanie, o ile nie tylko kierują gospodarstwem rolnem i takowe nadzorują, lecz zmuszeni są także sami w tem gospodarstwie pracować;

5. nauczyciele prywatni, osoby z wykształceniem uniwersyteckim lub podobnym zawodowym tudzież inni świadkowie, którzy nie należąc do grup 1 aż do 4 udowodnią, że przez stratę czasu ponoszą w swoim zarobku dotkliwy uszczerbek.

§. 23.

W każdej grupie taryf ustanowić należy stopę najniższą i najwyższą. Granice zaś te oznaczyć trzeba nie podług przypadków wyjątkowych, lecz tak, żeby między niemi pomieścić się dały rozmaite przypadki powtarzające się regularnie.

§. 24.

W poszczególnych taryfach można grupy w §§. 21 i 22 podane, uzupełnić przytoczeniem jeszcze innych temi grupami objętych rodzajów

zarobkowania, których wyraźne wymienienie okazuje się potrzebnem lub pożądanem ze względu na szczególne stosunki miejscowe.

III. Należności znawców.

Koszta podróży i pobytu (wyżywne i noclegowe).

§. 25.

Znawcom wynagradzać należy koszta podróży i koszta pobytu według przepisów dotyczących się wymiaru takichże pretensji świadków i według taryf dla nich ustanowionych.

Strata czasu, zwrot wydatków i zapłata za trudy.

§. 26.

Znawcy mają prawo żądania oprócz zwrotu kosztów podróży i pobytu:

1. zwrotu kosztów i wydatków, jakie w innym względzie ponieśli (kosztów przygotowania opinii, wynagrodzenia za materiały i narzędzia do badania użyte itp.);

2. wynagrodzenie za stratę czasu i

3. zapłaty za trudy.

§. 27.

Od sądu można żądać poświadczenia co do kosztów i wydatków na badanie techniczne, jakie znawcy sobie policzą.

§. 28.

Wynagrodzenie za stratę czasu wymierzać należy ze względu na stosunki zarobkowe znawców.

O ileby świadkowie nie byli w podobnym przypadku uwolnieni od udowodnienia uszczerbku w zarobku, znawcy mają także złożyć poświadczenie co do swego regularnego zarobku i wielkości uszczerbku w tymże zarobku.

§. 29.

Przy wymierzaniu wynagrodzenia za trudy brać należy na uwagę oprócz stosunków zarobkowych znawcy także i to, jak takie prace znawców wynagradzane są bez związku z postępowaniem sądowym. Oceniając wartość trudu, rozróżniać należy, czy badanie rzeczowe ma charakter pracy naukowej lub artystycznej, czy wymaga całkiem osobnych zawodowych, mianowicie technicznych wiadomości, jakich nabywa się dopiero przez odbycie nauk albo przez gruntowne lub przygotowawcze ukształcenie, lub czy do badania rzeczowego wystarcza zwykle doświadczenie, jak np. do ocenienia

wartości przedmiotów egzekucyj podlegających (sprzętów domowych, naczyń pospolitych) lub do ocenienia pomniejszych gruntów i domów, które można wykonać bez trudnego obliczania.

Jeżeli znawca podejmuje jedynie pracę tego ostatniego rodzaju, zostającą pospolicie w związku z jego zarobkiem lub powołaniem, nie należy przyznawać żadnego innego wynagrodzenia prócz za stratę czasu.

§. 30.

O ile dla pewnych kategorii znawców istnieją osobne przepisy o należnościach, takowe pozostają nadal obowiązującymi.

§. 31.

Jeżeli do wydawania opinii szczególnego rodzaju istnieją znawcy dla ogółu ustanowieni i przysięgli, można zawrzeć z nimi umowę co do stóp, podług których mają im być wymierzone wynagrodzenia za poniesione koszta i wydatki, tudzież zapłata za trudy. Umowa taka powinna być przez sąd krajowy wyższy zatwierdzona.

§. 32.

Sąd krajowy wyższy ustanowić ma (§. 20) taryfy należności za szacowanie sprzętów w toku egzekucyj, tudzież za ocenianie wartości posiadłości w takich przypadkach, gdy szacowanie takie można wykonać bez trudnego obliczania i bez szczególnych wiadomości zawodowych.

Wynagrodzenie za stratę czasu i zapłatę za trudy oznaczyć należy w taryfie w kwocie ryczałkowej podług czasu trwania aktu szacunkowego. Stopy taryfy tworzyć należy podług godzin, półdni i całych dni; w razie potrzeby można dla każdej stopy wyznaczyć wymiar najmniejszy i największy, żeby przy oznaczaniu należności można było zastosować się ile możności do stosunków miejscowych.

W protokołach dotyczących się takich szacowań, podawać należy zawsze czas trwania czynności urzędowej.

IV. Wejście w wykonanie.

§. 33.

Postanowienia §§. 1 aż do 19 i 25 aż do 31 wchodzi w wykonanie dnia 1. stycznia 1898.

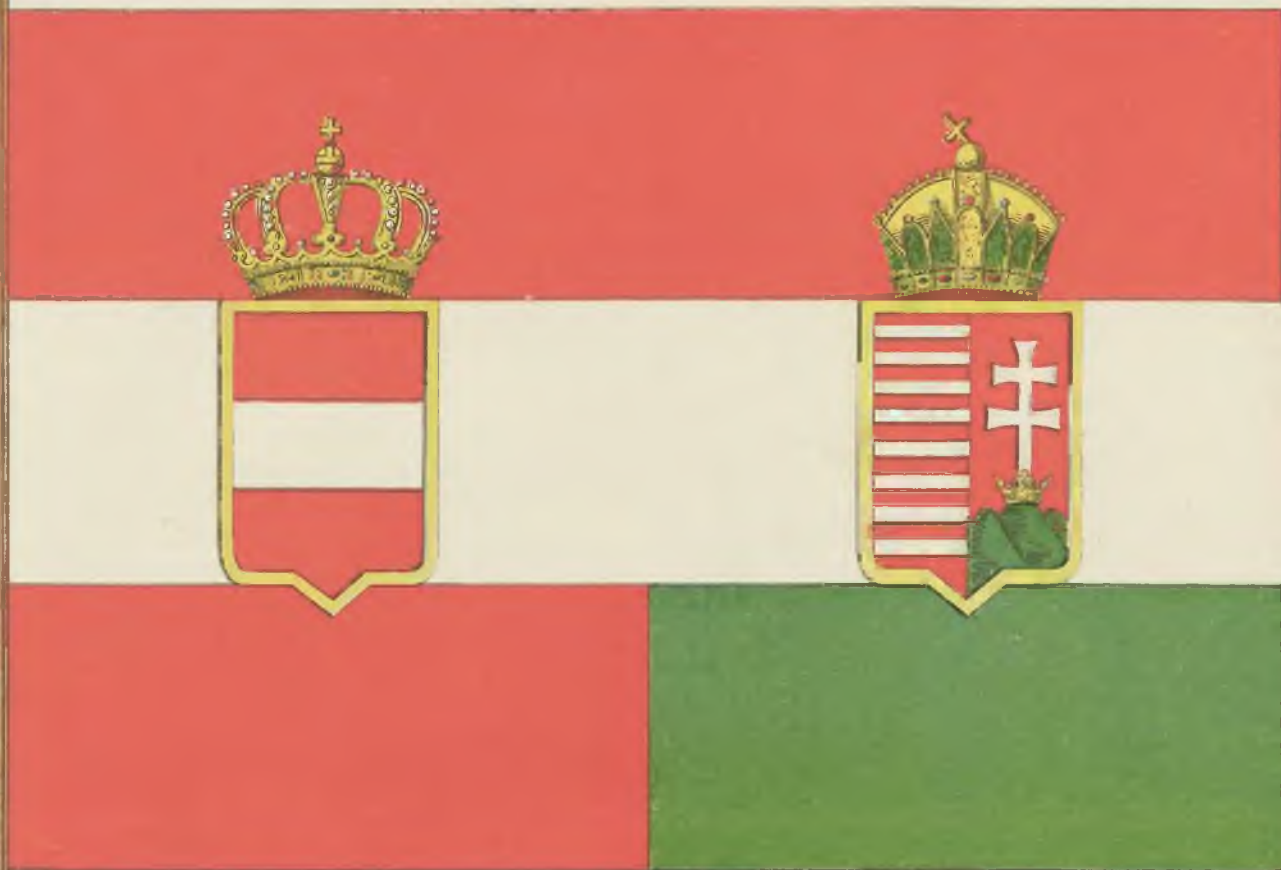
Taryfy należności świadków i znawców (§§. 20 aż do 24 i 32) powinny być sądom, w których mają obowiązywać, zakomunikowane najpóźniej aż do 15. grudnia 1897.

Gleispach r. w.

Okaz wzorów

a) Bandera, którą c. k. statki straży skarbowej mają być opatrzone na tyle:

(Stosunek wysokości do długości 1 : 1½).

b) Odznaka służbowa (chorągiewka) c. k. statków straży skarbowej:

(Stosunek wysokości do długości 2 : 3¼).

